

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**

ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ

Ταχ. Δ/ση: Κηφισίας 7
Τ.Κ. – Πόλη: 11523– Αθήνα
Πληροφορίες: Σπ. Παναγόπουλος
Σ. Καλογήρου
Τηλέφωνο: 213 2124 793-4
Τηλ. Κέντρο: 213 2124700
Φαξ: 213 2124777
eMail: counsel@eaadhsy.gr
Ιστότοπος: www.eaadhsy.gr,
www.hsppa.gr

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Αρ. Πρωτ.: 4591
Αθήνα, 3/11/2014
ΠΡΟΣ: ΩΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ
(μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου)

ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΑ ΟΔΗΓΙΑ 6

(Απόφαση 338/2014 της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων)

Θέμα: Προσαρμογή των διακηρύξεων δημοπράτησης συμβάσεων δημοσίων έργων τύπου Α και Β στις ρυθμίσεις των ν. 4250/2014, 4278/2014 και 4281/2014

Με την υπ. αριθ. 487/2013 (Β 2897) απόφαση του Προέδρου της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. εγκρίθηκαν τα αναθεωρημένα πρότυπα τεύχη διακηρύξεων δημοσίων έργων Τύπου Α (για έργα που εμπίπτουν λόγω προϋπολογισμού στο πεδίο εφαρμογής των Οδηγιών 2004/18/ΕΚ και 2004/17/ΕΚ) και Τύπου Β (για έργα που δεν εμπίπτουν στις Οδηγίες 2004/18/ΕΚ και 2004/18/ΕΚ).

Κατά το χρονικό διάστημα που μεσολάβησε από την έκδοση των εν λόγω προτύπων διακηρύξεων (15-11-2013) μέχρι και σήμερα εμφιλοχώρησαν σημαντικές νομοθετικές μεταβολές, οι οποίες επηρεάζουν ουσιωδώς τις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων έργων, και οι οποίες έρχονται σε αντίθεση με τις προβλεπόμενες διατυπώσεις στα επίμαχα πρότυπα τεύχη δημοπράτησης δημοσίων έργων, με κυριότερες από αυτές τις ρυθμίσεις των νόμων 4281/2014 (άρθρα 14 έως 201), 4278/2014 (άρθρο 59) και 4250/2014 (άρθρο 1 παρ. 2).

Δεδομένης της δεσμευτικότητας των όρων των προτύπων διακηρύξεων δημοσίων έργων και της υποχρεωτικής εφαρμογής τους από τις αναθέτουσες αρχές/ αναθέτοντες φορείς λόγω της κανονιστικής ισχύος τους, καθίσταται αναγκαία η

αναθεώρησή τους, προκειμένου να εναρμονιστούν προς τις ανωτέρω νομοθετικές μεταβολές.

Εν τω μεταξύ, δεδομένης της άμεσης και καθολικής ισχύος των ανωτέρω νομοθετικών διατάξεων, και μέχρι της αναθεώρησης των προτύπων τευχών, οι αναθέτουσες αρχές/ αναθέτοντες φορείς, οι οποίες επιθυμούν να εκκινήσουν μία νέα διαδικασία ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων έργων, υποχρεούνται να προσαρμόζουν τους όρους των εν λόγω διακηρύξεων, ώστε να συνάδουν με το περιεχόμενο των πρόσφατων νομοθετικών ρυθμίσεων.

Συναφώς επισημαίνεται ότι στην υποσημείωση 16 του άρθρου 7 των διακηρύξεων ανοικτής διαδικασίας Τύπου Α και Τύπου Β ορίζεται ότι: *“Προσθήκες και εν γένει προσαρμογές άρθρων της διακήρυξης (πέραν των όσων ήδη προβλέπονται ρητά στο κείμενο και τις υποσημειώσεις της διακήρυξης), μπορούν να προστίθενται και να περιλαμβάνονται, μόνο εφόσον είναι απόλυτα συμβατές με την ισχύουσα νομοθεσία”*. Εξ αυτού απορρέει ότι στα πρότυπα τεύχη συμπεριλαμβάνεται σχετική ρήτρα ευελιξίας δυνάμει της οποίας οι αναθέτουσες αρχές/ αναθέτοντες φορείς δύνανται να αναπροσαρμόζουν το περιεχόμενό των όρων των διακηρύξεων προκειμένου να συμφωνεί με τις εκάστοτε ισχύουσες νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις.

Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, πρέπει να ληφθούν υπόψη οι ακόλουθες νομοθετικές μεταβολές:

1. Νέες ρυθμίσεις για τις εγγυήσεις

Στο μέρος Β' του νόμου 4281/2014 (Α 160) «Μέτρα στήριξης και ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, οργανωτικά θέματα Υπουργείου Οικονομικών και άλλες διατάξεις», περιλαμβάνονται κανόνες σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών. Σημειώνεται σχετικά ότι η ισχύς του μέρους Β' του νόμου αυτού άρχεται από της 1.3.2015 (άρθρο 201 παρ. 1), με την εξαίρεση του άρθρου 157 αυτού, το οποίο ισχύει από τη δημοσίευση του νόμου στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, ήτοι από 8.8.2014 και καταλαμβάνει συμβάσεις των οποίων η διαδικασία ανάθεσης εκκίνησε μετά την ημερομηνία αυτή (ως ημερομηνία ανάθεσης νοείται η ημερομηνία κατά την οποία ολοκληρώθηκαν όλες οι απαιτούμενες υποχρεώσεις δημοσιότητας, σύμφωνα με το άρθρο 15 παρ. 7-9 του ΚΔΕ).

Το άρθρο 157 αυτού περιέχει ρυθμίσεις για τις εγγυήσεις (όπως π.χ. το ύψος τους, την μέθοδο υπολογισμού, τον χρόνο ισχύος, τις προϋποθέσεις και διαδικασίες κατάπτωσης και επιστροφής, τον τύπο κλπ) και ρυθμίζει άλλως σε σχέση με ορισμένες από τις διατάξεις του Κώδικα Δημοσίων Έργων (εφεξής ΚΔΕ), που κυρώθηκε με τον ν. 3669/2008 (βλ. ενδεικτικά: άρθρα 24 και 35 αυτού) και τις

πρότυπες διακηρύξεις.

Επ' αυτού επισημαίνεται ότι η διάταξη του άρθρου 157, ως μεταγενέστερη διάταξη, καταργεί προηγούμενες διατάξεις, οι οποίες ορίζουν άλλως επί των ιδίων θεμάτων, ενώ δεν θίγει τις λοιπές διατάξεις. Επομένως, διατηρούνται σε ισχύ ορισμένες διατάξεις των άρθρων 24 και 35 του ΚΔΕ, οι οποίες ρυθμίζουν θέματα σχετικά με τις εγγυήσεις, στον βαθμό που δεν αντίκεινται στις ρυθμίσεις του άρθρου 157, και οι οποίες λειτουργούν συμπληρωματικά με αυτό (βλ. σχετικά και την υπ. αριθ. 5 Κατευθυντήρια Οδηγία της Αρχής, ΑΔΑ: 7ΘΘ9ΟΞΤΒ-Τ20, σελ. 6-7).

Επομένως, διακηρύξεις συμβάσεων δημοσίων έργων, οι οποίες δημοσιεύονται σε χρόνο μεταγενέστερο της 8.8.2014, οφείλουν να είναι προσαρμοσμένες στις ρυθμίσεις του άρθρου 157 του ν. 4281/2014. Ως εκ τούτου, τα αντίστοιχα σημεία των άρθρων 15 και 17 των διακηρύξεων Τύπου Α και Β δέον να αναπροσαρμοστούν ως ακολούθως:

I. Στην πρότυπη διακήρυξη Τύπου Α:

α) Το πρώτο εδάφιο του σημείου 15.1 του άρθρου 15 δέον να αναπροσαρμοστεί ως ακολούθως:

“Για την έγκυρη συμμετοχή στον διαγωνισμό κατατίθενται από τους διαγωνιζόμενους, κατά τους όρους του άρθρου 157 παρ. 1 α) του ν. 4281/2014 και του άρθρου 24 του ΚΔΕ, στον βαθμό που δεν αντίκειται σε αυτό, (Α 160), εγγυητικές επιστολές συμμετοχής, που ανέρχονται σε ποσοστό επί του προϋπολογισμού της υπηρεσίας, εκτός Φ.Π.Α, ήτοι στο ποσό των ΕΥΡΩ.”

β) Η υποσημείωση 27 δέον να αντικατασταθεί ως εξής:

“Σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 157 παρ. 1 α) του ν. 4281/2014, η εγγύηση συμμετοχής ανέρχεται σε ποσοστό έως 2% επί του προϋπολογισμού της υπηρεσίας”.

γ) Στο σημείο 15.3 πρέπει η εντός παρενθέσεως αναφορά στην ισχύουσα νομοθεσία να αντικατασταθεί ως ακολούθως: “άρθρο 24 παρ. 2 ΚΔΕ και άρθρο 157 παρ. 1 ν. 4281/2014).

δ) Το σημείο 15.4 δέον να αναδιατυπωθεί ως ακολούθως:

“Η εγγύηση συμμετοχής στη δημοπρασία καταπίπτει αν ο διαγωνιζόμενος αποσύρει την προσφορά του κατά τη διάρκεια ισχύος αυτής, παρέχει ψευδή στοιχεία ή πληροφορίες που αφορούν τους λόγους αποκλεισμού, δεν προσκομίσει εγκαίρως τα δικαιολογητικά κατακύρωσης ή δεν προσέλθει εγκαίρως για την υπογραφή της σύμβασης.”

ε) Το σημείο 15.5 δέον να αναπροσαρμοστεί ως ακολούθως:

“Η εγγύηση συμμετοχής επιστρέφεται στον ανάδοχο με την προσκόμιση της εγγύησης καλής εκτέλεσης και στους λοιπούς διαγωνιζόμενους εντός τεσσάρων (4) ημερών από την κοινοποίηση σε αυτούς είτε της οριστικής απόφασης περί απόρριψης της προσφοράς τους από τα επόμενα στάδια της διαδικασίας ανάθεσης είτε της οριστικής απόφασης κατακύρωσης της σύμβασης”.

στ) Η υποσημείωση 31 διαγράφεται.

ζ) Στο πρώτο εδάφιο της υποσημείωσης 32, η φράση “σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 51 του ΚΔΕ” αντικαθίσταται ως εξής “σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 157 παρ. 1 δ) του ν. 4281/2014 και του άρθρου 51 του ΚΔΕ, στον βαθμό που δεν αντίκειται σε αυτό”.

Η εντός παρενθέσεως αναφερόμενη νομοθεσία του τελευταίου εδαφίου διαγράφεται.

η) Στην υποσημείωση 33, μετά την φράση “51 του ΚΔΕ” προστίθεται η φράση “και του άρθρου 157 παρ 1 δ), στον βαθμό που δεν αντίκειται σε αυτό”.

θ) Το άρθρο 17 δέον να αναδιατυπωθεί ως ακολούθως:

“Για την υπογραφή της σύμβασης απαιτείται η παροχή εγγύησης καλής εκτέλεσης, σύμφωνα με την παρ. 1 β) του άρθρου 157 του ν. 4281/2014 και το άρθρο 35 του ΚΔΕ, στον βαθμό που δεν αντίκειται σε αυτό, το ύψος της οποίας καθορίζεται σε ποσοστό επί της αξίας της σύμβασης, χωρίς Φ.Π.Α.

Σε περίπτωση αναδόχου κοινοπραξίας, οι εγγυήσεις καλής εκτέλεσης είναι πάντοτε κοινές υπέρ όλων των μελών της, όπως ορίζεται στο άρθρο 39 παρ. 1 του ΚΔΕ.

Οι εγγυητικές επιστολές των άρθρων 15, 16 και 17 εκδίδονται από πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν νόμιμα στα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, ή στα κράτη-μέλη της Συμφωνίας Δημοσίων Συμβάσεων του Παγκοσμίου Οργανισμού Εμπορίου, που κυρώθηκε με το ν. 2513/1997 (Α'139) και έχουν, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, το δικαίωμα αυτό. Μπορούν, επίσης, να εκδίδονται από το Ε.Τ.Α.Α. - Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. ή να παρέχονται με γραμματίο του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων με παρακατάθεση σε αυτό του αντίστοιχου χρηματικού ποσού.

Οι εγγυητικές επιστολές εκδίδονται κατ' επιλογή του αναδόχου από ένα ή περισσότερα πιστωτικά ιδρύματα, ανεξαρτήτως του ύψους των.”

ι) Η υποσημείωση 34 δέον να αντικατασταθεί ως εξής:

“Σύμφωνα με το άρθρο 157 παρ. 1 β) του ν. 4281/2014, η εγγύηση καλής εκτέλεσης ανέρχεται σε ποσοστό έως 5% επί της αξίας της σύμβασης”.

ια) Η υποσημείωση 35 διαγράφεται.

II. Αντίστοιχες προσαρμογές πρέπει να λάβουν χώρα και στην πρότυπη διακήρυξη του Τύπου Β, ως εξής:

α) Το πρώτο εδάφιο του σημείου 15.1 δέον να αναπροσαρμοστεί ως ακολούθως:

“Για την έγκυρη συμμετοχή στον διαγωνισμό κατατίθενται από τους διαγωνιζόμενους, κατά τους όρους του άρθρου 157 παρ. 1 α) του ν. 4281/2014 (Α 160) και του άρθρου 24 του ΚΔΕ στον βαθμό που δεν αντίκειται σε αυτό, εγγυητικές επιστολές συμμετοχής, που ανέρχονται σε ποσοστό επί του προϋπολογισμού της υπηρεσίας, εκτός Φ.Π.Α, ήτοι στο ποσό των ΕΥΡΩ.”

β) Η υποσημείωση 28 δέον να αντικατασταθεί ως εξής:

“Σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 157 παρ. 1 α) του ν. 4281/2014, η εγγύηση συμμετοχής ανέρχεται σε ποσοστό έως 2% επί του προϋπολογισμού της υπηρεσίας”.

γ) Στο πρώτο εδάφιο του σημείου 15.3 δέον η εντός παρενθέσεως αναφορά στην ισχύουσα νομοθεσία να αντικατασταθεί ως ακολούθως: “άρθρο 24 παρ. 2 ΚΔΕ και άρθρο 157 παρ. 1 α) του ν. 4281/2014).

δ) Τα εδάφια 2-5 του σημείου 15.3 δέον να αναδιατυπωθούν ως ακολούθως:

“Η εγγύηση συμμετοχής στη δημοπρασία καταπίπτει αν ο διαγωνιζόμενος αποσύρει την προσφορά του κατά τη διάρκεια ισχύος αυτής, παρέχει ψευδή στοιχεία ή πληροφορίες που αφορούν τους λόγους αποκλεισμού, δεν προσκομίσει εγκαίρως τα δικαιολογητικά κατακύρωσης ή δεν προσέλθει εγκαίρως για την υπογραφή της σύμβασης.

ε) Το σημείο 15.4 δέον να αναπροσαρμοστεί ως ακολούθως:

“Η εγγύηση συμμετοχής επιστρέφεται στον ανάδοχο με την προσκόμιση της εγγύησης καλής εκτέλεσης και στους λοιπούς διαγωνιζόμενους εντός τεσσάρων (4) ημερών από την κοινοποίηση σε αυτούς είτε της οριστικής απόφασης περί απόρριψης της προσφοράς τους από τα επόμενα στάδια της διαδικασίας ανάθεσης είτε της οριστικής απόφασης κατακύρωσης της σύμβασης.”

στ) Η υποσημείωση 31 διαγράφεται.

ζ) Στο πρώτο εδάφιο της υποσημείωσης 32, η φράση “σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 51 του ΚΔΕ” αντικαθίσταται ως εξής “σύμφωνα με

τις διατάξεις του άρθρου 157 παρ. 1 δ) του ν. 4281/2014 και του άρθρου 51 του ΚΔΕ, στον βαθμό που δεν αντίκειται σε αυτό”.

Η εντός παρενθέσεως αναφερόμενη νομοθεσία του τελευταίου εδαφίου διαγράφεται.

η) Στο τέλος της υποσημείωσης 33 δέον να προστεθεί η φράση “και του άρθρου 157 παρ 1 δ) του ν. 4281/2014”.

θ) Το άρθρο 17 δέον να αναδιατυπωθεί ως ακολούθως:

“Για την υπογραφή της σύμβασης απαιτείται η παροχή εγγύησης καλής εκτέλεσης, σύμφωνα με την παρ. 1 β του άρθρου 157 του ν. 4281/2014 και το άρθρο 35 του ΚΔΕ, στον βαθμό που δεν αντίκειται σε αυτό, το ύψος της οποίας καθορίζεται σε ποσοστό επί της αξίας της σύμβασης, χωρίς Φ.Π.Α. ”

Σε περίπτωση αναδόχου κοινοπραξίας, οι εγγυήσεις καλής εκτέλεσης είναι πάντοτε κοινές υπέρ όλων των μελών της, όπως ορίζεται στο άρθρο 39 παρ. 1 του ΚΔΕ.

Οι εγγυητικές επιστολές των άρθρων 15, 16 και 17 εκδίδονται από πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν νόμιμα στα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, ή στα κράτη-μέρη της Συμφωνίας Δημοσίων Συμβάσεων του Παγκοσμίου Οργανισμού Εμπορίου, που κυρώθηκε με το ν. 2513/1997 (Α'139) και έχουν, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, το δικαίωμα αυτό. Μπορούν, επίσης, να εκδίδονται από το Ε.Τ.Α.Α. - Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. ή να παρέχονται με γραμμάτιο του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων με παρακατάθεση σε αυτό του αντίστοιχου χρηματικού ποσού.

Οι εγγυητικές επιστολές εκδίδονται κατ' επιλογή του αναδόχου από ένα ή περισσότερα πιστωτικά ιδρύματα, ανεξαρτήτως του ύψους των.”

ι) Η υποσημείωση 34 δέον να αντικατασταθεί ως εξής:

“Σύμφωνα με το άρθρο 157 παρ. 1 β) του ν. 4281/2014, η εγγύηση καλής εκτέλεσης ανέρχεται σε ποσοστό έως 5% επί της αξίας της σύμβασης”.

ια) Η υποσημείωση 35 διαγράφεται.

2. Κατάργηση κατώτατων ορίων ΜΕΕΠ

Με το άρθρο 59 του ν. 4278/2014 (Α 157) καταργήθηκαν τα κατώτατα όρια προϋπολογισμού δημοσίων έργων κατά κατηγορία και τάξη με βάση τα οποία έχουν δικαίωμα συμμετοχής στις αναθέσεις δημοσίων έργων οι εγγεγραμμένοι στο ΜΕΕΠ, και χορηγείται εξουσιοδότηση για να ρυθμιστούν με προεδρικό διάταγμα τα περί κατάργησης των ανωτάτων ορίων καθώς και τα περί κατάρτισης και λειτουργίας

επίσημων καταλόγων εγκεκριμένων οικονομικών φορέων.

Επομένως, οι διακηρύξεις συμβάσεων δημοσίων έργων, οι οποίες δημοσιεύονται σε χρόνο μεταγενέστερο της 4.8.2014, δέον να προσαρμόζονται στις νέες ρυθμίσεις και βάσει αυτών να επιτρέπεται η συμμετοχή στις διαδικασίες ανάθεσης υποψηφίων, οι οποίοι καλύπτουν τα ανώτατα όρια προϋπολογισμού, χωρίς κανένα περιορισμό κατώτατων ορίων.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το άρθρο 199 παρ. 2 γ περ. ββ) του ν. 4281/2014, καταργήθηκε από τη δημοσίευση του νόμου (ήτοι από 8.8.2014) το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 7 του άρθρου 16 του ν. 3669/2008, βάσει του οποίου οριζόταν ότι οι επιχειρήσεις που κοινοπρακτούν και είναι της ίδιας κατηγορίας όφειλαν είτε να είναι εγγεγραμμένες στην ίδια τάξη, είτε να διαφέρουν μεταξύ τους κατά μία τάξη.

Κατόπιν τούτων, οι αναθέτουσες αρχές/ αναθέτοντες φορείς οφείλουν κατά τη σύνταξη διακηρύξεων δημοσίων συμβάσεων έργων, που δημοσιεύονται από την 8.8.2014 και εντεύθεν, να προβαίνουν στις ακόλουθες προσαρμογές:

I. Στην πρότυπη διακήρυξη Τύπου Α:

α) Στο άρθρο 21, σημείο 21.1 α. η διακήρυξη προσαρμόζεται ούτως ώστε να μην γίνεται αναφορά σε κατώτατα όρια και να γίνονται δεκτοί στον διαγωνισμό υποψήφιοι που ανήκουν και σε ανώτερες τάξεις.

Επομένως, δίπλα στην οριζόμενη τάξη, προστίθεται η φράση “και άνω”.

β) Στο σημείο 21.2, η φράση “*υπό τους όρους του άρθρου 16 παρ. 7 του ΚΔΕ*”, αντικαθίσταται από τη φράση “*υπό τους όρους του άρθρου 16 παρ. 7 του ΚΔΕ, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 199, παρ. 2 γ. περ. ββ) του ν. 4281/2014*”.

γ) Η υποσημείωση 40 διαγράφεται.

δ) Στην παρ. 21.5 διαγράφεται το δεύτερο εδάφιο που αφορά στην κύρια κατηγορία.

II. Αντίστοιχες προσαρμογές πρέπει να λάβουν χώρα και στην πρότυπη διακήρυξη του Τύπου Β, ως εξής:

α) Στο άρθρο 21, σημείο 21.1 α. της πρότυπης διακήρυξης η διακήρυξη προσαρμόζεται ούτως ώστε να μην γίνεται αναφορά σε κατώτατα όρια και να γίνονται δεκτοί στον διαγωνισμό υποψήφιοι που ανήκουν και σε ανώτερες τάξεις.

Επομένως, δίπλα στην οριζόμενη τάξη, προστίθεται η φράση “και άνω”.

β) Στο σημείο 21.2, η φράση “*υπό τους όρους του άρθρου 16 παρ. 7 του ΚΔΕ*”, αντικαθίσταται από τη φράση “*υπό τους όρους του άρθρου 16 παρ. 7 του ΚΔΕ, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 199, παρ. 2 γ. περ. ββ) του ν. 4281/2014*”.

γ) Η υποσημείωση 42 διαγράφεται.

δ) Στην παρ. 21.5 διαγράφεται το δεύτερο εδάφιο που αφορά στην κύρια κατηγορία.

3. Κατάργηση υποχρέωσης υποβολής πρωτοτύπων ή επικυρωμένων εγγράφων σε διαγωνισμούς δημοσίων συμβάσεων

3.1. Αντίγραφα δημοσίων εγγράφων

Με το άρθρο 1 παρ. 2 του 4250/2014 (Α 74) τροποποιήθηκε το άρθρο 11 του ν. 2690/1999 (Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας) και καταργήθηκε η υποχρέωση προσκόμισης επικυρωμένων αντιγράφων εγγράφων που έχουν εκδοθεί από τις υπηρεσίες και τους φορείς που υπάγονται στην περίπτωση α' της παρ. 2 του άρθρου 1 του νόμου αυτού και ορίστηκε ότι εφεξής υποβάλλονται και γίνονται υποχρεωτικά αποδεκτά από τις αναφερόμενες δημόσιες υπηρεσίες ευκρινή φωτοαντίγραφα των πρωτοτύπων ή των ακριβών αντιγράφων των εγγράφων αυτών. Σημειωτέον ότι η παραπάνω ρύθμιση δεν καταλαμβάνει τα συμβολαιογραφικά έγγραφα (λ.χ. πληρεξούσια, ένορκες βεβαιώσεις κ.ο.κ.), για τα οποία συνεχίζει να υφίσταται η υποχρέωση υποβολής κεκυρωμένων αντιγράφων.

3.2. Αντίγραφα αλλοδαπών δημοσίων εγγράφων

Επίσης, γίνονται αποδεκτά ευκρινή φωτοαντίγραφα από αντίγραφα εγγράφων που έχουν εκδοθεί από αλλοδαπές αρχές, υπό την προϋπόθεση ότι αυτά είναι νομίμως επικυρωμένα από την αρμόδια αρχή της χώρας αυτής, και έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 36 παρ. 2 β) του Κώδικα Δικηγόρων (Ν 4194/2013). Σημειώνεται ότι δεν τίγονται και εξακολουθούν να ισχύουν, οι απαιτήσεις υποβολής δημοσίων εγγράφων με συγκεκριμένη επισημείωση, οι οποίες απορρέουν από διεθνείς συμβάσεις της χώρας (π.χ. Σύμβαση της Χάγης) και άλλες διακρατικές συμφωνίες.

3.3. Αντίγραφα ιδιωτικών εγγράφων

Αναλόγως με τα ισχύοντα σχετικά με τα αντίγραφα αλλοδαπών δημοσίων εγγράφων, ομοίως, υποβάλλονται και γίνονται υποχρεωτικά αποδεκτά ευκρινή φωτοαντίγραφα από αντίγραφα ιδιωτικών εγγράφων τα οποία έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 36 παρ. 2 β) του Κώδικα Δικηγόρων (Ν 4194/2013)., καθώς και ευκρινή φωτοαντίγραφα από τα πρωτότυπα όσων ιδιωτικών εγγράφων φέρουν θεώρηση από υπηρεσίες και φορείς της περίπτωσης α.

3.4. Πρωτότυπα έγγραφα

Επιπλέον, προβλέφθηκε μεταβατική περίοδος τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση του ως άνω νόμου, μετά την παρέλευση της οποίας η απαίτηση υποβολής πρωτοτύπων εγγράφων, που έχουν εκδοθεί από τις υπηρεσίες και τους φορείς που υπάγονται στην περίπτωση α' της παρ. 2 του άρθρου 1 του νόμου αυτού, όταν

προβλέπεται ρητά από την κείμενη νομοθεσία, καταργείται, εκτός αν οριστεί άλλως με κοινή απόφαση του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του κάθε φορά αρμόδιου Υπουργού.

Δεδομένου ότι η κατά τα ως άνω τρίμηνη μεταβατική περίοδος, παρήλθε στις 26.06.2014 χωρίς να εκδοθεί κάποια απόφαση διατήρησης της απαίτησης υποβολής πρωτοτύπων εγγράφων, συνάγεται ότι από της ημερομηνίας αυτής έχει καταργηθεί και στις διαδικασίες ανάθεσης των δημόσιων συμβάσεων η υποχρέωση υποβολής πρωτοτύπων εγγράφων, που έχουν εκδοθεί από τις υπηρεσίες και τους φορείς που υπάγονται στην περίπτωση α' της παρ. 2 του άρθρου 1 του νόμου αυτού.

3.5 Συμπέρασμα

Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, οι αναθέτουσες αρχές/ φορείς υποχρεούνται να κάνουν δεκτά και απλά, ευκρινή φωτοαντίγραφα των εγγράφων που πρέπει να προσκομίστουν κατά τις κείμενες διατάξεις και τους όρους της εκάστοτε διακήρυξης. Επομένως, οι διακηρύξεις πρέπει να αντικαταστήσουν την απαίτηση προσκόμισης πρωτότυπων εγγράφων ή επικυρωμένων αντιγράφων αυτών από την δυνατότητα προσκόμισης απλών και ευκρινών φωτοαντιγράφων των εγγράφων αυτών (βλ. και το υπ. αριθ. 3699/10.09.2014 έγγραφο του Προέδρου της Αρχής, αναρτημένο στην ιστοσελίδα της Αρχής) .

Ως εκ τούτου, τα αντίστοιχα σημεία των διακηρύξεων, που συντάσσονται βάσει των προτύπων Τύπου Α και Β, δέον να αναπροσαρμοστούν ως ακολούθως:

I. Στην διακήρυξη Τύπου Α:

α) Η πρώτη παράγραφος του άρθρου 23 αναδιατυπώνεται ως ακολούθως:

“Κάθε Εργοληπτική Επιχείρηση που συμμετέχει στη δημοπρασία, μεμονωμένα ή ως μέλος Κοινοπραξίας, οφείλει να αποδείξει ότι πληροί τις απαιτήσεις του άρθρου 21 και ότι διαθέτει τα προσόντα του άρθρου 22, προσκομίζοντας σε ευκρινές φωτοαντίγραφο (σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 11 του Ν. 2690/99 (Α 45), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 παρ. 2 του Ν. 4250/2014), τα παρακάτω δικαιολογητικά:” [...]

Στο σημείο αυτό προστίθεται υποσημείωση 45Α, ως εξής: “Σχετικά με την κατάργηση της υποχρέωσης υποβολής πρωτοτύπων ή επικυρωμένων εγγράφων σε διαγωνισμούς δημοσίων συμβάσεων διευκρινίζονται τα εξής:

1. Απλά αντίγραφα δημοσίων εγγράφων

Γίνονται υποχρεωτικά αποδεκτά ευκρινή φωτοαντίγραφα των πρωτοτύπων ή των ακριβών αντιγράφων των δημοσίων εγγράφων, που έχουν εκδοθεί από τις υπηρεσίες και τους φορείς της περίπτωσης α' της παρ. 2 του άρθρου 1 του νόμου 4250/2014. Σημειωτέον ότι η παραπάνω ρύθμιση δεν καταλαμβάνει τα συμβολαιογραφικά έγγραφα (λ.χ. πληρεξούσια, ένορκες βεβαιώσεις κ.ο.κ.), για

τα οποία συνεχίζει να υφίσταται η υποχρέωση υποβολής κεκυρωμένων αντιγράφων.

2. Απλά αντίγραφα αλλοδαπών δημοσίων εγγράφων

Επίσης, γίνονται αποδεκτά ευκρινή φωτοαντίγραφα από αντίγραφα εγγράφων που έχουν εκδοθεί από αλλοδαπές αρχές, υπό την προϋπόθεση ότι αυτά είναι νομίμως επικυρωμένα από την αρμόδια αρχή της χώρας αυτής, και έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 36 παρ. 2 β) του Κώδικα Δικηγόρων (N 4194/2013). Σημειώνεται ότι δεν θίγονται και εξακολουθούν να ισχύουν, οι απαιτήσεις υποβολής δημοσίων εγγράφων με συγκεκριμένη επισημείωση (APOSTILLE), οι οποίες απορρέουν από διεθνείς συμβάσεις της χώρας (Σύμβαση της Χάγης) ή άλλες διακρατικές συμφωνίες.

3. Απλά αντίγραφα ιδιωτικών εγγράφων

Γίνονται υποχρεωτικά αποδεκτά ευκρινή φωτοαντίγραφα από αντίγραφα ιδιωτικών εγγράφων τα οποία έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 36 παρ. 2 β) του Κώδικα Δικηγόρων (N 4194/2013)., καθώς και ευκρινή φωτοαντίγραφα από τα πρωτότυπα όσων ιδιωτικών εγγράφων φέρουν θεώρηση από υπηρεσίες και φορείς της περίπτωσης α' της παρ. 2 του άρθρου 1 του νόμου 4250/2014”.

4. Πρωτότυπα έγγραφα και επικυρωμένα αντίγραφα

Γίνονται υποχρεωτικά αποδεκτά και πρωτότυπα ή νομίμως επικυρωμένα αντίγραφα των δικαιολογητικών εγγράφων, εφόσον υποβληθούν από τους διαγωνιζόμενους”.

β) Αντίστοιχα, στο σημείο 6.2 θα πρέπει να γίνει παραπομπή στην υποσημείωση 45Α.

γ) Οι σχετικές παράγραφοι με τον τρόπο υποβολής των δικαιολογητικών από αλλοδαπές εργοληπτικές επιχειρήσεις (σημείο 23.2.2. πρότυπης διακήρυξης) (τελευταία παράγραφος σελ. 42174 και δύο πρώτες παράγραφοι σελ. 42175) αναδιατυπώνονται ως ακολούθως:

“Τα δικαιολογητικά υποβάλλονται σε ευκρινή φωτοαντίγραφα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 11 του Ν. 2690/99, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 παρ. 2 του ν. 4250/2014). Όλα τα δικαιολογητικά πρέπει να περιέχονται στον φάκελο των δικαιολογητικών, κατά την υποβολή του φακέλου. Τα δικαιολογητικά παραμένουν στο φάκελο και δε νοείται επίδειξη και απόσυρσή τους από τους διαγωνιζόμενους.”

δ) Στο άρθρο 24.1.1. διευκρινίζεται ότι οι εγγυητικές επιστολές, ανεξαρτήτως του εκδότη αυτών, δεδομένου ότι ενσωματώνουν απαίτηση απορρέουσα από την ενοχική σχέση μεταξύ του παρέχοντος την εγγύηση και του υπέρ ου η

εγγύηση, κατατίθενται πρωτότυπες, ώστε να καθίσταται εφικτή η κατάπτωση και είσπραξη του ποσού της εγγύησης στις περιπτώσεις που ορίζουν ο νόμος και τα τεύχη δημοπράτησης.

Ως εκ τούτου, το σημείο 24.1.1 αναδιατυπώνεται ως ακολούθως:

“Τις εγγυητικές επιστολές συμμετοχής του άρθρου 15 της παρούσας, οι οποίες κατατίθενται πρωτότυπες”.

II. Αντίστοιχες προσαρμογές πρέπει να λάβουν χώρα και στο σώμα της διακήρυξης Τύπου Β, ως εξής:

α) Το πρώτο εδάφιο του άρθρου 4, σημείο 4.1 δ) αντικαθίσταται ως εξής:

“Οι φάκελοι που περιέχουν τα δικαιολογητικά συμμετοχής ανοίγονται από την Επιτροπή, η οποία καταγράφει στο πρακτικό τα έγγραφα και δικαιολογητικά που περιέχονται στον φάκελο (χωρίς ταυτόχρονα να ελέγχει το νομότυπο και την πληρότητά τους), μονογράφονται τα έγγραφα αυτά, ελέγχει την ύπαρξη στον φάκελο φωτοαντιγράφου της βεβαίωσης εγγραφής στο Μ.Ε.Ε.Π. ή του αντιγράφου εγγραφής σε επαγγελματικό μητρώο ή κατάλογο της αλλοδαπής (όταν ο διαγωνιζόμενος είναι αλλοδαπός από κράτος μέλος της Ε.Ε., του Ε.Ο.Χ. ή από κράτος που έχει κυρώσει τη συμφωνία του Π.Ο.Ε. για τις δημόσιες συμβάσεις, ή που προέρχονται από τρίτες χώρες που έχουν υπογράψει διμερείς συμφωνίες σύνδεσης με την Ευρωπαϊκή Ένωση και έχουν κυρωθεί με σχετική απόφαση του αρμοδίου οργάνου).”

β) Στο τέλος της πρώτης παραγράφου υπό σημείο 23 προστίθεται υποσημείωση 45Α, ως εξής:

“Σχετικά με την κατάργηση της υποχρέωσης υποβολής πρωτοτύπων ή επικυρωμένων εγγράφων σε διαγωνισμούς δημοσίων συμβάσεων διευκρινίζονται τα εξής:

1. Απλά αντίγραφα δημοσίων εγγράφων

Γίνονται υποχρεωτικά αποδεκτά ευκρινή φωτοαντίγραφα των πρωτοτύπων ή των ακριβών αντιγράφων των δημοσίων εγγράφων, που έχουν εκδοθεί από τις υπηρεσίες και τους φορείς της περίπτωσης α' της παρ. 2 του άρθρου 1 του νόμου 4250/2014. Σημειωτέον ότι η παραπάνω ρύθμιση δεν καταλαμβάνει τα συμβολαιογραφικά έγγραφα (λ.χ. πληρεξούσια, ένορκες βεβαιώσεις κ.ο.κ.), για τα οποία συνεχίζει να υφίσταται η υποχρέωση υποβολής κεκυρωμένων αντιγράφων.

2. Απλά αντίγραφα αλλοδαπών δημοσίων εγγράφων

Επίσης, γίνονται αποδεκτά ευκρινή φωτοαντίγραφα από αντίγραφα εγγράφων που έχουν εκδοθεί από αλλοδαπές αρχές, υπό την προϋπόθεση ότι αυτά είναι νομίμως επικυρωμένα από την αρμόδια αρχή της χώρας αυτής, και έχουν

επικυρωθεί από δικηγόρο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 36 παρ. 2 β) του Κώδικα Δικηγόρων (Ν 4194/2013). Σημειώνεται ότι δεν τίγονται και εξακολουθούν να ισχύουν, οι απαιτήσεις υποβολής δημοσίων εγγράφων με συγκεκριμένη επισημείωση (APOSTILLE), οι οποίες απορρέουν από διεθνείς συμβάσεις της χώρας (Σύμβαση της Χάγης) ή άλλες διακρατικές συμφωνίες.

3. Απλά αντίγραφα ιδιωτικών εγγράφων

Γίνονται υποχρεωτικά αποδεκτά ευκρινή φωτοαντίγραφα από αντίγραφα ιδιωτικών εγγράφων τα οποία έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 36 παρ. 2 β) του Κώδικα Δικηγόρων (Ν 4194/2013)., καθώς και ευκρινή φωτοαντίγραφα από τα πρωτότυπα όσων ιδιωτικών εγγράφων φέρουν θεώρηση από υπηρεσίες και φορείς της περίπτωσης α' της παρ. 2 του άρθρου 1 του νόμου 4250/2014".

4. Πρωτότυπα έγγραφα και επικυρωμένα αντίγραφα

Γίνονται υποχρεωτικά αποδεκτά και πρωτότυπα ή νομίμως επικυρωμένα αντίγραφα των δικαιολογητικών εγγράφων, εφόσον υποβληθούν από τους διαγωνιζόμενους".

γ) Αντίστοιχα, στο σημείο 6.2 θα πρέπει να γίνει παραπομπή στην υποσημείωση 45Α.

δ) Το σημείο 23.α αναδιατυπώνεται ως ακολούθως:

"Προκειμένου περί εργοληπτικής επιχείρησης εγγεγραμμένης στο Μ.Ε.Ε.Π φωτοαντίγραφο του πιστοποιητικού εγγραφής σε αυτό στην τάξη και κατηγορία που ορίζεται στο άρθρο 21 της παρούσας. Υποβάλλεται επίσης και φωτοαντίγραφο του πτυχίου."

ε) Η υποσημείωση 46 διαγράφεται.

στ) Τα εδάφια *"Τα δικαιολογητικά υποβάλλονται... απόσυρσή τους από τους διαγωνιζόμενους"* του σημείου 23.2.3. αντικαθίστανται ως ακολούθως:

"Τα δικαιολογητικά υποβάλλονται: α) οι Υπεύθυνες Δηλώσεις σε πρωτότυπο, β) τα λοιπά δικαιολογητικά σε ευκρινή φωτοαντίγραφα (σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 11 του ν. 2690/99, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 παρ. 2 του Ν. 4250/2014). Όλα τα δικαιολογητικά πρέπει να περιέχονται στο φάκελο των δικαιολογητικών. Τα δικαιολογητικά παραμένουν στο φάκελο και δε νοείται επίδειξη και απόσυρσή τους από τους διαγωνιζόμενους".

ζ) Το σημείο 24.1.1. αντικαθίσταται ως εξής:

"Τις εγγυητικές επιστολές συμμετοχής του άρθρου 15 της παρούσας, οι οποίες κατατίθενται πρωτότυπες".

4) Εφαρμοστέο δίκαιο

Τέλος, το άρθρο 7 των προτύπων διακηρύξεων Τύπων Α και Β, ένθα παρατίθεται το εφαρμοστέο για τη διενέργεια του διαγωνισμού δίκαιο, πρέπει να συμπληρωθεί αντιστοίχως με τα νομοθετήματα: ν. 4250/2014 (Α 74), ν. 4278/2014 (Α 157) και ν. 4281/2014 (Α 160).

Η παρούσα κατευθυντήρια οδηγία, καθώς και όσες ακολουθήσουν, κοινοποιούνται στους φορείς του συνημμένου Πίνακα αποδεκτών και αναρτώνται στην ιστοσελίδα της Αρχής www.eaadhsy.gr και www.hspra.gr.

Αθήνα 29 Οκτωβρίου 2014

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Η ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Χριστίνα Μπουσουλέγκα

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ:**1) Προεδρία της Δημοκρατίας****2) Όλα τα Υπουργεία** (Γραφεία κ. Υπουργών, Υφυπουργών, Τμήματα Προμηθειών, προς περαιτέρω ενημέρωση και εποπτευομένων φορέων)

- Υπουργείο Εξωτερικών
- Υπουργείο Οικονομικών
- Υπουργείο Εθνικής Άμυνας
- Υπουργείο Εσωτερικών (προς περαιτέρω κοινοποίηση και στους ΟΤΑ Α΄ και Β΄ βαθμού, Τμήματα/Γραφεία Προμηθειών)
- Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας
- Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων (προς περαιτέρω κοινοποίηση και στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα [Πανεπιστήμια, Πολυτεχνεία, Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης])
- Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού (προς περαιτέρω κοινοποίηση και στις Εφορείες Αρχαιοτήτων)
- Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
- Υπουργείο Υγείας
- Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας
- Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
- Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων / Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων (ΓΓΔΕ)
- Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής
- Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
- Υπουργείο Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη
- Υπουργείο Τουρισμού
- Υπουργείο Ναυτιλίας και Αιγαίου
- Υπουργείο Μακεδονίας και Θράκης

3) Επιτροπή Προμηθειών Υγείας (προς περαιτέρω κοινοποίηση και στις Υγειονομικές Περιφέρειες (ΥΠΕ), τα νοσοκομεία και τους εποπτευόμενους φορείς Υπουργείου Υγείας, Τμήματα Προμηθειών)**4) Γενική Γραμματεία Εμπορίου** του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας (Γραφείο

Γενικού Γραμματέα, Γενική Διεύθυνση Κρατικών Προμηθειών)

5) Γενική Γραμματεία Επενδύσεων (ΕΣΠΑ) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας(Γραφείο Γενικού Γραμματέα) (προς περαιτέρω ενημέρωση και των Ειδικών Υπηρεσιών και Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης ν 3614/2007 και Μονάδας Οργάνωσης της Διαχείρισης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων (ΜΟΔ Α.Ε.))**6) Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων (ΓΓΔΕ)** του Υπουργείου Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων (Γραφείο Γενικού Γραμματέα)**7) Αποκεντρωμένες Διοικήσεις** (Γραφεία κ. Γενικών Γραμματέων)

- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής

- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας
- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας
- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Πελοποννήσου – Δυτικής Ελλάδας - Ιονίου
- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αιγαίου
- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης
 - Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας - Θράκης

8) Ανεξάρτητες Αρχές

9) Κέντρο Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου, Μονάδα Παρακολούθησης Διαγωνισμών και Συμβάσεων